Қазақстан Республикасындағы көлік

Шығарылған күні: 2023 жылы 12 маусым
Келесі шығарылым күні: 2023 жылы 12 шілде

1. Негізгі ойлар
2. Көлік динамикасы
3. Глоссарий
4. Әдіснамалық түсініктемелер
5. Қатысты басылымдарға сілтемелер
6. Пайдалы сілтемелер

1. Негізгі ойлар

Көліктің барлық түрлерімен жүктерді және жолаушыларды тасымалдау*

«Көлік және қоймалау» секциясының қызметтерінің НКИ 2023 жылғы қаңтар-мамырда өткен жылдың тиісті кезеңіне 107,2% құрады.

2023 жылғы қаңтар-мамырда Республика көлігімен 391,7 млн. тонна жүк тасымалданды, бұл 2022 жылғы қаңтар-мамыр деңгейінен 1,9%-ға артық, осы кезеңде жүк айналымы 208 млрд. т-км құрады (2022 жылғы қаңтар-мамырмен салыстырғанда 2%-ға өсті), 639,8 млн. жолаушы тасымалданды (2022 жылғы қаңтар-мамырға қарағанда 11,9%-ға артық), жолаушылар айналымы 27,6 млрд. п-км құрады (2022 жылғы қаңтар-мамырмен салыстырғанда 17,1%-ға өсті).

Өңірлік бөліністе 2023 жылғы қаңтар-мамырда жүк айналымының ұлғаюы Шымкент (48,3%), Алматы (34,5%), Астана (20,6%) қалаларда және Шығыс-Қазақстан (40,1%), Павлодар (28,4%), Батыс-Қазақстан (16,1%), Солтүстік-Қазақстан (15,7%), Қарағанды (5,9%), Қостанай (5,2%), Қызылорда (4,4%) облыстарында байқалады.

Жолаушылар айналымы ең көп дәрежеде Алматы (37%), Астана (24,3%) қалаларында (37%) Атырау (48%), Солтүстік-Қазақстан (30,2%), Шығыс-Қазақстан (25,6%), Түркістан (23,8%), Маңғыстау (22,4%), Алматы (21,6%), Ақтөбе (13,5%), Қызылорда (12,7%) облыстарында ұлғайды.

Сурет 1

«Көлік және қоймалау» саласы бойынша нақты көлем индексі

өткен жылдың тиісті кезеңіне пайызбен

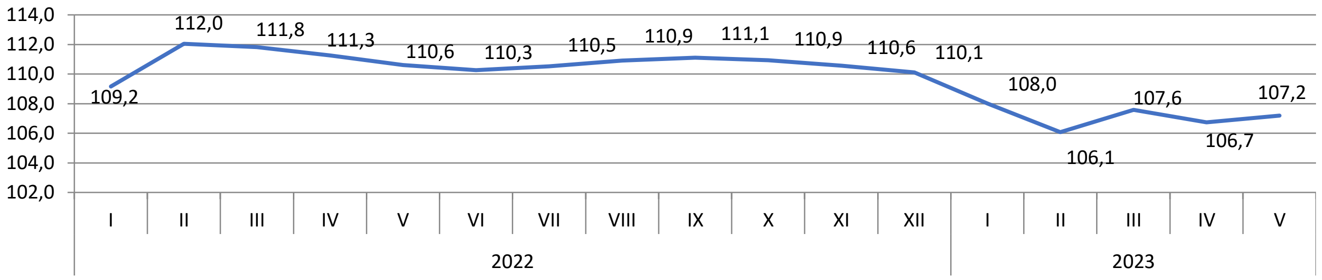

Сурет 2

Қазақстан Республикасында жүк айналымы және жолаушылар айналымы

өткен жылдың тиісті кезеңіне пайызбен

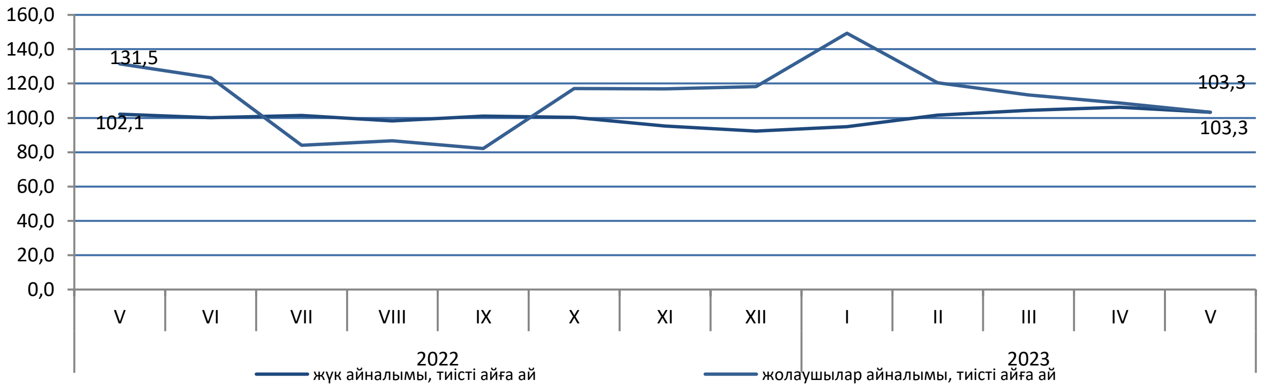

Кесте 1

2023 жылғы қаңтар-мамырдағы жүк айналымы және жолаушылар айналымы

пайызбен

	Жүкайналымы	Жолаушылар айналымы
Республика Казахстан	102,0	117,1
Абай	86,5	91,4
Ақмола	81,2	85,0
Ақтөбе	99,8	113,5
Алматы	97,0	121,6
Атырау	92,2	148,0
БатысҚазақстан	116,1	92,8
Жамбыл	95,3	98,5
Жетісу	89,2	95,3
Қарағанды	105,9	98,6
Қостанай	105,2	104,4
Қызылорда	104,4	112,7
Маңғыстау	94,7	122,4
Павлодар	128,4	106,4
СолтүстікҚазақстан	115,7	130,2
Түркістан	91,4	123,8
Ұлытау	100,5	101,2
ШығысҚазақстан	140,1	125,6
Астана қаласы	120,6	124,3
Алматы қаласы	134,5	137,0
Шымкент қаласы	148,3	99,7

Теміржол көлігі

2023 жылғы қаңтар-мамырда республика темір жол көлігімен 168,8 млн. тонна жүк тасымалданды, бұл 2022 жылғы қаңтар-мамырмен деңгейінен 3%-ға аз, осы кезеңде жүк айналымы 136,9 млрд. т-км құрады (2022 жылғы қаңтар-мамырмен салыстырғанда 6%-ға ұлғайды), 7,8 млн. жолаушы тасымалданды (2022 жылғы қаңтар-мамырға қарағанда 9,3%-ға артық), жолаушылар айналымы 6,2 млрд. п-км құрады (2022 жылғы қаңтар-мамырмен салыстырғанда 5,9%-ға өсті).

Автомобиль және қалалық электр көлігі

2023 жылғы қаңтар-мамырда өткен жылдың сәйкес кезеңімен салыстырғанда автомобиль көлігімен жүктасымалдау 18%-ға ұлғайғаны байқалады. Бұл ретте жолаушыларды тасымалдау және жолаушылар айналымы тиісінше 11,9% және 4%-ға ұлғайды.

Құбыр көлігі

2023 жылғы қаңтар-мамырда 115,4 млн. тонна жүк тасымалданды (2022 жылғы қаңтар-мамырға қарағанда 3,2%-ға аз), жүк айналымы 60,5 млрд.т-км құрады (2022 жылғы қаңтар-мамырмен салыстырғанда 4,2%-ға азайды).

Әуе көлігі

2023 жылғы қаңтар-мамырда республиканың әуе көлігімен 4633,2 мың жолаушы тасымалданды (2022 жылғы қаңтар-мамырмен салыстырғанда 30,1%-ға ұлғайды), жолаушылар айналымы 9092,5 млн.п-км құрады (2022 жылғы қаңтар-мамырмен салыстырғанда 1,5 есеге ұлғайды).

Ішкі су көлігі

2023 жылғы қаңтар-мамыр ішкі су көлігімен 185,6 мың тонна жүк тасымалданды, (2022 жылғы қаңтар-мамырмен салыстырғанда 1,8 есеге ұлғайғаны байқалады) 10,5 мың жолаушы тасымалданды, (2022 жылғы қаңтар-мамырмен салыстырғанда 11,3% кемігені байқалады).

Теңіз және жағалау көлігі

2023 жылғы қаңтар-мамыр теңіз көлігімен 483,6 мың тонна жүк тасымалданды, 2022 жылғы қаңтар-мамырмен салыстырғанда 6,9%-ға ұлғайғаны байқалады, жүк айналымы 288,7 млн. т-км құрады және 2022 жылғы қаңтар-мамырмен салыстырғанда 6,2% азайды.

**Көлік саласы бойынша статистикалық деректер 2023 жылғы қаңтардан бастап автомобиль көлігінде жүктерді және жолаушыларды коммерциялық тасымалдауды жүзеге асыратын дара кәсіпкерлер қызметінің көрсеткіштерін қалыптастыру жөніндегі әдіснамалық тәсілдің өзгеруін ескере отырып қалыптастырылды.Өткен жылдың ұқсас кезеңімен салыстырмалы деректерді алу мақсатында көлік саласының 2022 жылғы негізгі көрсеткіштері қайта қалыптастырылды.*

Электрондық кестелер

Қазақстан Республикасындағы көлік жұмысының негізгі көрсеткіштері

2. Көлік динамикасы

Динамикалық кестелер:

Қазақстан Республикасындағы кезең мен айдағы көлік жұмысының негізгі көрсеткіштері
Көлік және қоймалау саласы бойынша өнімнің жалпы шығарылымы

3. Глоссарий

Тасымалданған жүктер-көлікпен тасымалданған тоннадағы жүктер саны.

Көліктің жүк айналымы-жүктерді тасымалдау бойынша көлік жұмыстарының көлемі, тонна-километрмен тұлғаланады. Тасымалданатын жүктің әрбір партиясының (жөнелтудің) салмағын оны тасымалдау арақашықтығына көбейтудің жиынтықталуы арқылы анықталады.

Жолаушылар тасымалдау– белгілі бір уақыт кезеңінде тасымалданған жолаушылар саны. Көлік, қатынас түрлері бойынша ескеріледі. Жолаушыларды тасымалдау статистикасындағы байқау бірлігі жолаушы-сапары болып саналады.

Көліктің жолаушылар айналымы-жолаушыларды тасымалдау бойынша жұмыс көлемі. Өлшем бірлігі-жолаушы-километр, яғни 1 жолаушынының 1 километр қашықтыққа орын ауыстыру болып табылады. Әр тасымалдаудың жолаушылар санының туындыларын километрмен тасымалдау қашықтығына қосу арқылы анықталады.

Нақты көлем индексі-есепті кезеңдегі жүк және жолаушылар тасымалының сандық көлемдерінің базиспен салыстырғанда өзгеруін сипаттайтын салыстырмалы көрсеткіш және жүктер мен жолаушыларды тасымалдаудан түсетін кірістердің орташа өлшенген өсу қарқыны негізінде есептеледі.

4. Әдіснамалық түсініктемелер

Шығарылымда 1-көлік айлық нысаны бойынша есеп берген, негізгі қызмет түрі – көлік (ЭҚЖС-ның коды – 49-51) болып табылатын кәсіпорындардың жұмысы, жолаушыларды және жүктерді коммерциялық негізде тасымалдауды жүзеге асыратын экономиканың басқа да салаларындағы кәсіпорындар көрсетілген, сондай-ақ коммерциялық негізде автомобиль көлігінде жүктерді және жолаушыларды тасымалдауды жүзеге асыратын, тоқсандық нысандар бойынша есеп берген дара кәсіпкерлер: 1-ЖК (автожүк), 1-ЖК (автожолаушылар).

5. Пайдалы сілтемелер

Көлік статистикасы көрсеткіштерін қалыптастыру бойынша әдістеме
«Көлік жұмысы туралы есеп» 1-көлік нысаны
Көлік жұмысының негізгі көрсеткіштері, Сапа бойынша есеп, 2020ж.
Көлік қызметінің көрсеткіштері, «Талдау» ақпараттық-аналитикалық жүйесі

Шығаруға жауапты:	**Департамент Директоры:**	**Орындаушы:**	**Мекенжай:**
Қызметкөрсетужәне энергетика статистикасыдепартементі	Г. Караулылова Тел. +7 7172749077	С. Григорьева Тел. +7 7172 749324 E-mail: s.grigoreva @aspire.gov.kz	010000, Астана қаласы Мәңгілік ел даңғылы, 8 Министрліктер Үйі, 4 кіреберіс